

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

Factors Influencing Prevention and Control Behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) among people in Nonsang Sub-District, Kanthararom District, Sisaket Province

(Received: August 4, 2022 ; Accepted: August 21, 2022)

อดิศักดิ์ บุญเสนอ¹Adisak Boonsaner¹

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งหมด 340 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระหว่างเดือน มิถุนายน 2565 ถึง กรกฎาคม 2565 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอข้อมูลโดย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัชฐาน เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25 เปอร์เซ็นไทล์ที่ 75 และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ร้อยละ 51.8 ($R^2 = 0.518$, $R^2_{adj} = 0.514$, $SE_{est} = 2.097$, $F = 123.82$, $p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าว

คำสำคัญ: ปัจจัย พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรค โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

A Cross-sectional analytical research aimed to study factors Influencing prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) among people in Nonsang Sub-District, Kanthararom District, Sisaket Province. The 340 samples were collected by using a questionnaire between June 2022 and July 2022. The data were analyzed by frequency, percentage, means, standard deviation, median, percentile 25 and 75 for descriptive statistics and factors Influencing prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) were analyzed with multiple regression analysis by Stepwise method. The study showed,

¹ รพ.สต.บ้านโนนผึ้ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกันทรารมย์จังหวัดศรีสะเกษ

factors Influencing prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) among people in Nonsang Sub-District, Kanthararom District, Sisaket Province composed of 3 factors were social support for disease prevention and control, perceived barriers to disease prevention and control, and perceived benefits of disease prevention and control and 3 predictors can explain the variance of factors Influencing prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) among people in Nonsang Sub-District, Kanthararom District, Sisaket Province at 51.8 percent ($R^2=0.518$, $R^2_{adj}=0.514$, $SE_{est}=2.097$, $F=123.82$, $p<0.001$) statistically significant at 0.05 level. The change in prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 must pay attention to such factors.

Keywords: Factors, Prevention and Control Behavior, Coronavirus Disease 2019

บทนำ

โรคโควิด 19 คือโรคติดต่อที่เกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ มีการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ในเดือนธันวาคมปี 2019 และขณะนี้โรคโควิด 19 ได้มีการระบาดไปอย่างแพร่หลาย ส่งผลกระทบแก่หลายประเทศทั่วโลก อาการทั่วไปของโรคโควิด 19 ที่พบมากที่สุดคือ ไข้ ไอ ลื่นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย และ โรคนี้สามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลายจากจมูกหรือปาก ซึ่งแพร่กระจายออกมาเมื่อผู้ป่วยโรคโควิด 19 ไอ จาม หรือพูด รับจึงเชื้อโรคโควิด 19 ได้จากการหายใจเอาละอองเข้าไปจากผู้ป่วย⁽¹⁾ ปัจจุบันทั่วทั้งโลกมีผู้ติดเชื้อโควิด 19 รวมแล้วจำนวน 219 ล้านราย และเสียชีวิตจากโรคนี้ทั้งสิ้น 4.55 ล้านราย ซึ่งประเทศที่มีสถิติติดเชื้อสะสมสูงสุดตั้งแต่โรคอุบัติมาคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 44.4 ล้านราย รองลงมาคือ ประเทศอินเดีย จำนวน 34 ล้านราย ซึ่งประเทศไทยมีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสม 1.76 ล้านราย อยู่ที่อันดับที่ 24 ของโลก และอันดับที่ 5 ของทวีปเอเชีย และ ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2564 ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากโรคนี้ 18,123 ราย และมีการติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นอย่างน้อยหนึ่งหมื่นรายในทุกวัน⁽²⁾ ในจังหวัดศรีสะเกษมีผู้ติดเชื้อสะสม 15,560 ราย เสียชีวิต 75 ราย และอำเภอ

กันทรารมย์มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสม 826 ราย เสียชีวิต 7 ราย ในพื้นที่ตำบลโนนสงฆ์มีผู้ติดเชื้อโควิด 19 ตั้งแต่เริ่มมีการระบาดมาจำนวนทั้งสิ้น 49 ราย และยังไม่พบผู้เสียชีวิต⁽³⁾

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากนโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของรัฐบาล ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และ สภาพจิตใจ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการชะลอตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีประกาศยกเลิกหรือเลื่อนการแข่งขันกีฬา จำกัดการเดินทางทั้งในและต่างประเทศ งดกิจกรรมทางศาสนา และ เทศกาลต่าง ๆ เกิดวัฒนธรรมใหม่ (New Normal) มีการเว้นระยะห่างทางสังคม มีการปิดโรงเรียน ร้านอาหาร และศาสนสถาน ประกาศปิดสถานบันเทิง⁽⁴⁾ อีกทั้งยังส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการเปิดปิดสถานศึกษา งบประมาณในการสนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรค วัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการ⁽⁵⁾ จากข้อมูลการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคขอรัฐบาลส่งผลกระทบหลายด้าน เช่น การเดินทางร้อยละ 63.5 การกินอยู่ร้อยละ 63.0 ไม่สามารถจัดงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้ร้อยละ 61.5

กิจกรรมด้านความงามร้อยละ 61.0 และการใช้จ่ายในผ่านห้างสรรพสินค้าร้อยละ 58.0 ข้อจำกัดในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการจบการศึกษาร้อยละ 61.0 ขาดวัสดุอุปกรณ์การสอนออนไลน์ ร้อยละ 43.0 ขาดระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสำหรับการจัดการเรียนการสอนร้อยละ 38.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบสุขภาพประชาชนขาดสิ่งสนับสนุน เช่น หนากากอนามัย ร้อยละ 50.5 ขาดแคลนแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ 48.5 ขาดอุปกรณ์ป้องกันตนเองขณะปฏิบัติงาน ร้อยละ 41.5⁽⁶⁾ ด้านเศรษฐกิจ พบปัญหาด้านการบริหารคนของสถานประกอบการโดยการลดจำนวนพนักงานหรือให้หยุดงาน ร้อยละ 18.9 ลดระยะเวลาการจ้างงานนอกเวลาปกติ ร้อยละ 18.0 คนค้าขายทั่วไปมีรายได้ลดลงร้อยละ 18.2 ผู้รับจ้าง ผู้จ้างเหมา และผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ มีรายได้ลดลงร้อยละ 18.4⁽⁷⁾ ระบาดวิทยาการป้องกันการติดเชื้อ Covid-19 เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดูแลตนเองและการป้องกันการนำเชื้อไปสู่บุคคลอื่น จากการวิจัยที่ผ่านมาพบปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิด สิ่งสนับสนุน แรงสนับสนุนทางสังคม ความตั้งใจมีความสัมพันธ์กับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019⁽⁸⁾ ผู้ป่วยที่พบอาการรุนแรงคือผู้สูงอายุร้อยละ 64.0 ผู้ป่วยที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องร้อยละ 26.0 มีการรับรู้ความเสี่ยงของโรคเพิ่มขึ้นตามอายุ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีความตระหนักมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา Rahman A, et al.⁽⁹⁾ ศึกษาพบว่าความรู้ ทักษะคิด และการรับรู้มีความสัมพันธ์กับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 Barati M, et al.⁽¹⁰⁾ พบว่าแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ความคาดหวังในประสิทธิภาพ ความคาดหวังในความสามารถของตน และค่าใช้จ่ายในการป้องกันโรค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคลากรสุขภาพ และคณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2563) พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะคิด และการ

รับรู้ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 22 อำเภอ 206 ตำบล 2,633 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 1,472,859 คน มีรายงานผู้ป่วยติดเชื้อรายแรกในเดือนมีนาคม 2563 และเดือนเมษายน 2564 มีผู้ป่วยสะสมจำนวน 163 ราย⁽³⁾ จากการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 175 คน พบว่า มีการสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา ร้อยละ 88 มีการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ ร้อยละ 86.29 หลีกเลี้ยงการอยู่ในสถานที่คนพลุกพล่าน ร้อยละ 71.43 รักษาระยะห่าง ร้อยละ 74.29 ตรวจวัดไข้ก่อนเข้าสถานที่ต่างๆ ร้อยละ 88.8 และลงทะเบียน “ไทยชนะ” ร้อยละ 71.41 ส่วนความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนมีความกังวลมาก ร้อยละ 40.4⁽¹¹⁾ ประชาชนจำเป็นต้องมีพฤติกรรมกาป้องกันตนเอง การป้องกันบุคคลในครอบครัวอย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งการมีพฤติกรรมกาป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดจากปัจจัยหลายๆ ด้านทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านอื่นๆ จากการระบาดของโรคโควิด 19 ในพื้นที่ตำบลโนนสังพบว่าประชาชนในพื้นที่มีการตื่นตัวในการป้องกันตนจากโรคโควิด 19 จากเน้นย้ำของภาคการสาธารณสุขในระดับประเทศและระดับจังหวัด ให้ประชาชนปฏิบัติตามมาตรการควบคุมป้องกัน และเฝ้าระวังโรคอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการงดกิจกรรมรวมกลุ่มของคนหมู่มาก การอยู่ร่วมกันในชุมชน การสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า หมั่นล้างมือบ่อย ๆ และต้องรักษาระยะห่างทางสังคม ทำให้การระบาดของโรคในพื้นที่ไม่รุนแรงมากนัก สามารถควบคุมโรคได้อย่างทันการณผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมและมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมโรคของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโนนสัง เพื่อที่จะได้

ทราบและนำแนวทางพฤติกรรมเหล่านั้น มาปรับใช้
ในการรณรงค์การป้องกันและควบคุมโรคได้อย่าง
แพร่หลายในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะทาง
ประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ย
ระดับการศึกษาสูงสุด โรคประจำตัว เครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ ประวัติการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงที่
มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรค
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบล
โนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านความรู้ในการ
ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
การรับรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 ทักษะในการป้องกันและควบคุม
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแรงสนับสนุน
ทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและ
ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ
ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัด
ศรีสะเกษ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากร
ได้แก่ เพศ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ย ระดับ
การศึกษาสูงสุด โรคประจำตัว การดื่มแอลกอฮอล์
ประวัติการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง มีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

2. ปัจจัยทางด้านความรู้ในการป้องกัน
และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้
ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 ทักษะในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 และแรงสนับสนุนทางสังคม มี
อิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรค
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบล
โนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปแบบการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสังเกต
(Observational research) แบบภาคตัดขวางเชิง
วิเคราะห์ (A Cross-sectional analytical
study) ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเพื่อศึกษาปัจจัยที่
มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรค
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบล
โนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
ระหว่างเดือน มิถุนายน 2565 ถึง กรกฎาคม 2565

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์
จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน
7,066 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนตำบลโนนสัง
อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้จากการ
คำนวณ จำนวน 350 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ
ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์
จังหวัดศรีสะเกษ ที่สร้างขึ้นจากการทบทวน
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 9
ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะทาง
ประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ย
ระดับการศึกษาสูงสุด โรคประจำตัว การดื่ม

แอลกอฮอล์ และประวัติการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง ส่วนที่ 2 ความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 20 ข้อ ส่วนที่ 3 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 4 การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 5 การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 6 การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 7 ทศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 8 แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 9 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 15 ข้อ โดยข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับงานวิจัยไปทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงของเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ ความครอบคลุมของเนื้อหา รวมถึงความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความเหมาะสมทั่วไปของแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต่อไปและหาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบหาความเชื่อมั่นไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนตำบลนูน อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม ทำการ

คำนวณค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.86 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.84 การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.82 การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.74 การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.78 ทศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.76 แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 เท่ากับ 0.80 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Study) ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการ แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และ 75

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเดียว (Bivariate analysis) ใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยวิธีของ Pearson's moment Product และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถดถอยเชิงพหุ Multiple Regression แบบ Step wise กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
จริยธรรมการวิจัยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรี
สะเกษ

ผลการวิจัย

1.กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.7 มีอายุเฉลี่ย 49.25 ปี (S.D. = 9.59 ปี) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 75.4 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57.7 มีมีฐานของรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 8,700 บาท ($P_{25} = 5,000$ บาท : $P_{75} = 20,000$ บาท) ไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 72.3 ส่วนใหญ่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 63.7 มีผู้ที่ไม่เคยเดินทางไปพื้นที่เสี่ยงที่มีการรวมกลุ่มคนจำนวนมากที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามประกาศของ ศบค. ร้อยละ 91.4 เคยเดินทางไปพื้นที่เสี่ยงที่มีการรวมกลุ่มคนจำนวนมาก

มากภายใน 14 วัน ร้อยละ 2.3 และเกินกว่า 14 วัน ร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

2.ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ร้อยละ 51.8 ($R^2=0.518$, $R^2_{adj}=0.514$, $SE_{est}=2.097$, $F=123.82$, $p<0.001$) รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยวิเคราะห์อำนาจการทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ (n=350 คน)

โมเดล วิเคราะห์	ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ถดถอย (Coefficient)		R^2	R^2_{adj}	Sr^2	R^2 change
		B	β				
โมเดล ที่ดีที่สุด	แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการ ป้องกันและควบคุมโรค	0.612	0.537	0.462	0.460	2.209	0.462
	การรับรู้อุปสรรคของการ ป้องกันและควบคุมโรค	0.235	0.217	0.508	0.506	2.114	0.047
	การรับรู้ประโยชน์ของการ ป้องกันและควบคุมโรค	0.100	0.106	0.518	0.514	2.097	0.009
Constant = 17.00, $R^2=0.518$, $R^2_{adj}=0.514$, $SE_{est}=2.097$, $F=123.82$, $p<0.001$							

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค การรับรู้

อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง

อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ร้อยละ 51.8 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยทางแรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งให้เห็นว่าการที่บุคคลรับรู้การสนับสนุนทางสังคม บุคคลจะเกิดการรับรู้ว่าตนได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การเห็นคุณค่า และการยอมรับ ส่งผลทางบวกต่อสุขภาพกายและสุขภาพใจ ทำให้บุคคลสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ที่มาคุกคามชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลทางจิตใจ คือทำให้บุคคลเกิดอารมณ์ที่มั่นคงต่อเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญ มีแรงจูงใจในการแก้ไข ปัญหาจากการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและสถานการณ์ และมีความเครียดลดลง ส่วนผลทางด้านร่างกาย คือส่งผลต่อการทำงานของระบบต่อมไร้ท่อ ระบบฮอร์โมน และระบบภูมิคุ้มกัน ทำให้ร่างกายรู้สึกสบายและผ่อนคลาย และมีสุขภาพที่แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรคสูง ได้แก่ การสนับสนุนด้านสังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านทรัพยากร และด้านวัตถุ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของของวิริญญา ศรีบุญเรืองและคณะ⁽¹²⁾ ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ COVID-19 ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันด้านการต้านทานการติดเชื้อ COVID-19 เป็นปัจจัยสำคัญที่ได้รับความช่วยเหลือจากการสนับสนุนในหน่วยงานต่างๆหรือการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การป้องกันการเช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ เพื่อช่วยเยียวยาและลดปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 คะแนนเฉลี่ยด้านปัจจัยสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 4.26 (S.D.=0.59) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อ COVID-19 พบว่าปัจจัยนำความรู้เรื่องเชื้อ COVID-19 ปัจจัยเสริมด้านการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยเอื้อด้านการรับรู้ข้อมูล

และข่าวสารของเชื้อ COVID-19 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันด้านการต้านทานการติดเชื้อ COVID-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.615$, $r=0.484$, $r=0.610$, $p<0.001$)

การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรคเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งการรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค เป็นการรับรู้ด้านสุขภาพที่เกิดการรับรู้จากภายนอกจนส่งผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมโรค ซึ่งหากบุคคลเกิดการรับรู้ถึงอุปสรรคต่าง ๆ ในการแสดงพฤติกรรมจะก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีการในการแสดงพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมโรคจนสามารถการป้องกันและควบคุมโรคได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิญญูทัตญญ บัญทัน และ คณะ⁽¹³⁾ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุ พบว่า การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ .98 (SD=.71) การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r= -.328$, $p=.000$)

การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรคเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรคเป็นความเชื่อของบุคคลที่คาดหวังประโยชน์จากการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพทั้งประโยชน์ภายนอก เช่น ได้รับรางวัล เป็นต้น และประโยชน์ภายใน เช่น ความรู้สึกเมื่อยาลาลดลง กระปรี้กระเปร่า เป็นต้น ทำให้เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติ ระยะแรกบุคคลจะรับรู้ประโยชน์จากภายนอกมากกว่า แต่ประโยชน์ภายในจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของวิญญูทัตญญ บัญ

ทัน และ คณะ⁽¹³⁾ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้สูงอายุพบว่า ผู้สูงอายุไทยมีการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 2.53 (SD=.47) การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.625$ $p=.000$)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในการวิจัย

1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มากที่สุด คือ แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสัง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนสัง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกันทรารมย์ ควรเร่งสร้างการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับทั้งความรู้ ข้อมูลข่าวสาร วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและควบคุมโรค เพื่อให้ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพลดการแพร่เชื้อและการติดเชื้อต่อไป

1.2 การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ในลำดับรองลงมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสัง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนสัง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกันทรารมย์ ควรเร่งสร้างการรับรู้ดังกล่าวให้กับประชาชนให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพลดการแพร่เชื้อและการติดเชื้อต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรจะทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ หรือการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนแบบบูรณาการหรือแบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Report of the WHO-China Joint Mission on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). 16-24 February, 2021.
2. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard <https://ddc.moph.go.th/index.php>. ธันวาคม, 2565.
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ. ข้อมูลสำคัญของจังหวัดศรีสะเกษเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019(Covid 19). การสำรวจพฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(Covid 19). <http://www.sisaket.go.th/covid19>, 2564.

4. Haleem A, Javaid M, Vaishya R. Effects of COVID 19 pandemic in daily life. CMRP. 2020;10:78-79, 2020.
5. Sintema EJ. Effect of COVID-19 on the performance of grade 12 students: Implications for STEM education. EURASIA J Math Sci Tech Ed. 2020;16(7), em1851, 2020.
6. นงเยาว เกษตรภิบาล. การศึกษาความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติของประชาชนต่อผู้เคยติดเชื้อโรคโควิด-19 หรือผู้ที่ถูกกักกันหรือผู้กักกันตนเอง และผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากโรคโควิด-19. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2563.
7. อรรถจักร สัตยานุรักษ์, บุญเลิศ วิเศษปรีชา, ประภาส ปนตบแต่ง, สมชาย ปรีชาศิลปกุล, ณัฐพงศ์ จิตรนิรัตน์, ธนิต โตดิเทพย, และคณะ. คนจนเมืองที่เปลี่ยนไปในสังคมเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลง. สืบค้นจาก <https://www.isranews.org/article/isranews/download/18017/87576/18.html>. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน, 2563.
8. Wadood A, Mamun AS, Rafi A, Islam K, Mohd S, Lee LL, Hossain G. Knowledge, attitude, practice and perception regarding COVID-19 among students in Bangladesh: Survey in Rajshahi University. medRxiv. 2020.04.21.20074757, 2020.
9. Rahman A, Sathi NJ. Knowledge, attitude, and preventive practices toward COVID-19 among Bangladeshi internet users. J Gen Intern Med. 2020;17(5), 2020.
10. Barati M, Bashirian S, Jenabi E, Khazaei S, Karimi-Shahanjarini A, Zareian S, RezapurShahkolai F, Moeini B. Factors associated with preventive behaviours of COVID-19 among hospital staff in Iran in 2020: An application of the protection motivation theory. J Hosp Infect. 2020;105(3):430-433, 2020.
11. ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี. การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในการป้องกันโรคโควิด – 19 ครั้งที่ 7. วันที่ 23 มกราคม – 20 กุมภาพันธ์, 2564.
12. วิชญญา ศรีบุญเรือง, ธนรัตน์ นิลวัฒนา, ศิริโสภา สำราญสุข, กนกพร อนิรัถย์, ศานสันต์ รักแตงามและปวีณา สปีลเลอร์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ COVID-19 ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2564.
13. วิญญ์ทัณญ บัญทัน, พัชรภรณ์ ไหวคิด, วิภาพร สร้อยแสง, ชุติมา สร้อยนาค, ปรีศนา อัครชนพลและจริยาวัตร คมพยัคฆ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้สูงอายุ. วารสารพยาบาลตำรวจ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม, 2563.